

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **Mgr. M. D.**, bytom v B., *zastúpená advokátom JUDr. M. Š., CSc., AK so sídlom v B.*, proti žalovaným **1/ Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou**, so sídlom v Bratislave, Grösslingova č. 8, **2/ Všeobecná zdravotná poisťovňa**, so sídlom v Bratislave, Mamateyova č. 17, P. O. Box 41, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Všeobecnej zdravotnej poisťovne č. OZP/2007/492849 zo dňa 27. júla 2007, konajúc o odvolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne č.k. 13S/112/2007-78 zo dňa 10. marca 2009, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Trenčíne č.k. 13S/112/2007-78 zo dňa 10. marca 2009 **p o t v r d z u j e**.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Trenčíne napadnutým uznesením č.k. 13 S 112/2007-78 zo dňa 10. marca 2009 zastavil konanie a zároveň vyslovil, že vec bude po právoplatnosti uznesenia postúpená Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou.

Krajský súd v odôvodnení uznesenia uviedol, že v súlade s právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vysloveným v uznesení sp. zn. 9 Sžso 54/2008 zo dňa 30. októbra 2008, ktorým zrušil uznesenie Krajského súdu v Trenčíne č.k. 13S/112/2007-39 zo dňa 28.04.2008, odstraňoval pochybnosti o právoplatnosti platobných výmerov, ktorými bola žalobkyni uložená povinnosť zaplatiť poisťné na zdravotné poistenie za obdobie od 01. januára 1995 do 01. júna 1996 v sume 19 811,-- Sk a poplatok z omeškania v sume 107 740,-- Sk. Podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý vyslovil v uznesení zo dňa 30.10.2008, ak krajský súd po tomto zistení dospeje k záveru, že predmetom konania je zákonnosť právoplatných platobných výmerov, bude

na prvostupňovom súde zväžiť včasnosť podania žaloby. Ak dospeje k záveru, že platobné výmery nie sú právoplatné, postúpi vec orgánu príslušnému na konanie v odvolacom konaní, ktorým je úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou.

Krajský súd doplnil dokazovanie výsluchom žalobkyne, ktorá uviedla, že v rokoch 2004 až 2005 sa nezdržiavala na adrese trvalého pobytu v B., pretože mala nezhody s rodičmi, s ktorými na tejto adrese bývala. V uvedenej dobe bývala u svojho priateľa na adrese v B.. Žalobkyňa predložila súdu čestné prehlásenie A. R. o tom, že sa od augusta 2004 do decembra 2005 zdržiavala v jeho dome v B.; A. R. je otcom priateľa žalobkyne. Krajský súd uviedol, že žalobkyňa nepredložila také dôkazy, na základe ktorých by bolo možné bez akýchkoľvek pochybností prijať záver, že sa v čase doručovania platobných výmerov z 25. októbra 2004 nezdržiavala na adrese trvalého pobytu, t.j. v B. Podľa krajského súdu ide o skutočnosť rozhodnú pre posúdenie, či platobné výmery nadobudli právoplatnosť na základe doručenia náhradným spôsobom. V záujme spoľahlivého zistenia skutkového stavu je potrebné vypočítať rodičov žalobkyne, s ktorými bývala v jednej domácnosti, na otázku, či sa na adrese trvalého pobytu zdržiavala v rokoch 2004 až 2005, či jej boli doručované písomnosti žalovaného, a ak tieto boli doručované na adresu rodičov, či o uložení poštovej zásielky bola nimi informovaná. Tiež je potrebné vypočítať priateľa žalobkyne (ktorého meno žalobkyňa oznámi písomne) na otázku, kde sa žalobkyňa zdržiavala v období doručovania platobných výmerov. Až na základe takto doplneného skutkového stavu bude možné rozhodnúť, či platobné výmery z 25. októbra 2004 zasielané žalobkyňi na adresu jej trvalého pobytu, nadobudli právoplatnosť náhradným doručením. Dokazovanie v tomto smere je nad rámec súdneho konania podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, a preto za účelom zistenia skutočného stavu veci doplní dokazovanie Úrad pre dohľad na zdravotnú starostlivosťou, do právomoci ktorého patrí rozhodovať o odvolaní žalobkyne proti platobným výmerom podľa § 84 zákona č. 581/2004 Z.z.

Proti tomuto uzneseniu podal odvolanie žalovaný v prvom rade, ktorý navrhol uznesenie krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Uviedol, že dňa 10. júna 2009 mu bola postúpená vec spolu s právoplatným uznesením krajského súdu zo dňa 10. marca 2009. Úrad namietal procesný postup krajského súdu, nakoľko mu nebolo riadne doručené ako účastníkovi konania uznesenie krajského súdu sp. zn. 13S/112/2007-78 zo dňa 10. marca 2009, pričom pasívne legitimovaným subjektom je Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou a nie Všeobecná zdravotná poisťovňa. Zákom č. 581/2004 Z.z. prešla pôsobnosť vydávať platobné výmery, ak ide o pohľadávky na poisťovníku na úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou. Podľa ustanovenia § 81 citovaného zákona sa právne postavenie doterajšej zdravotnej poisťovne, jej práva a povinnosti a zodpovednosť v súvislosti s vykonávaním zdravotného poistenia spravujú doterajšími predpismi. Všeobecná zdravotná poisťovňa ako verejnoprávna inštitúcia bola procesne legitimovaná ako žalovaný správny orgán len do svojho zániku. Procesná legitimácia byť účastníkom konania o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia ako žalovaný správny orgán jej zanikla transformáciou na akciovú spoločnosť. Z uvedeného dôvodu je

v predmetnej právnej veci procesne pasívne legitimovaným subjektom Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou.

Úrad rovnako namietal postup krajského súdu, ktorým prikázal Úradu zisťovať podmienky doručovania platobných výmerov žalobkyni podrobným vypočutím jej rodičov, priateľa. Úrad poukázal na to, že krajský súd nepostupoval podľa ustanovenia § 250ja ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, nevykonával to, čo mu uložil svojím uznesením Najvyšší súd Slovenskej republiky, t.j. neodstránil pochybnosti o právoplatnosti platobných výmerov, ale postúpil vec bez odstránenia tejto pochybnosti Úradu, resp. nepostupoval v súlade s ustanovením § 250i Občianskeho súdneho poriadku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal odvolaním napadnuté uznesenie krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že je vo výroku vecne správne. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle ustanovenia § 250ja ods. 2, § 214 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku.

V súvislosti s reformou verejného zdravotného poistenia, jeho organizácie a správy, uskutočnenou zákonmi č. 580/2004 Z.z. a č. 581/2004 Z.z., došlo k zásadnej systémovej zmene ohľadom právomoci rozhodovať o právach a povinnostiach poistencov pri vymáhaní poistného na zdravotné poistenie, poplatkoch z omeškania, ukladaní pokút a podobne. Tieto právomoci vykonávali zdravotné poisťovne v rámci preneseného výkonu verejnej správy v zmysle zákona č. 273/1994 Z.z. Nadobudnutím účinnosti novej právnej úpravy zdravotného poistenia boli zdravotným poisťovňami tieto právomoci odňaté a zdravotné poisťovne stratili postavenie orgánu verejnej správy oprávneného rozhodovať o právach a povinnostiach poistencov zdravotného poistenia. Uvedené právomoci boli v celom rozsahu prevedené na Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, ktorý okrem iného vydáva platobné výmery vo veciach uplatnených zdravotnou poisťovňou, ak ide o pohľadávky na poistnom, úroky z omeškania a pohľadávky vyplývajúce z nezaplatených úhrady za neodkladnú zdravotnú starostlivosť podľa osobitného predpisu (§ 18 ods. 1 písm. a/ bod 3 zákona č. 581/2004 Z.z.). V dôsledku prenosu kompetencií došlo k úplnému prevzatiu všetkých rozhodovacích právomocí zdravotných poisťovní žalovaným v prvom rade bez ohľadu na to, či rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť pred presunom kompetencií na žalovaného v prvom rade, alebo až po ňom.

Účelom prechodného ustanovenia § 84 zákona č. 581/2004 Z.z. bolo časové ohraničenie výkonu rozhodovacej činnosti jednotlivých zdravotných poisťovní podľa dovtedajších predpisov a určenie momentu, od ktorého táto právomoc prešla výlučne na žalovaného. To sa týkalo len tých správnych konaní, ktoré sa začali u konkrétnej zdravotnej poisťovne a ku dňu prenosu kompetencií na žalovaného v prvom rade neboli právoplatne skončené. Pre tieto prípady zákonodarca explicitne stanovil, že neskončené správne konania dokončí Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou. Z toho však nemožno vyvodíť, že tie správne konania, ktoré boli právoplatne skončené za účinnosti

zákona č. 273/1994 Z.z., sa žalovaného netýkajú. Takýto výklad prechodných ustanovení zákona č. 581/2004 Z.z. by viedol k neprípustným dôsledkom najmä v tom, že pri využití mimoriadnych opravných prostriedkov, prípadne prostriedkov správneho dozoru podľa Správneho poriadku, by v takýchto veciach nemal kto rozhodovať. V súlade s princípom kontinuity verejnej správy musí orgán, ktorému zákon zveril úlohy na určitom úseku verejnej správy, tieto úlohy v plnom rozsahu plniť, pretože výkon verejnej správy pre určitú oblasť regulovaných spoločenských vzťahov nie je možné prerušiť alebo ukončiť (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9 Sžo 65/2008 zo dňa 30. októbra 2008).

Z uvedeného vyplýva, že krajský súd mal konať s Úradom pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou ako jediným pasívne legitimovaným subjektom v celom konaní. Na jednej strane s Úradom konal (vyzýval žalovaného na vyjadrenie sa k návrhu a zaslanie administratívneho spisu, na čo žalovaný aj reagoval a vyjadrenie zaslal), na druhej strane však konal so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou ako verejnoprávnu inštitúciou. Krajský súd preto pochybil, keď v celom konaní nekonal len s Úradom pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou a konal aj so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou, ktorá však v danej dobe nemala procesnú pasívnu legitimáciu, nemal jej preto svoje rozhodnutie doručovať. Aj napriek tomuto pochybeniu krajského súdu je však jeho rozhodnutie vo výroku správne. Vychádzajúc z tejto skutočnosti Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou podal odvolanie včas, pretože napadnuté uznesenie nenadobudlo právoplatnosť, nakoľko bolo doručované subjektu, ktorý nebol pasívne legitimovaný (Všeobecná zdravotná poisťovňa) a nebol teda účastníkom konania.

Pokiaľ ide o zisťovanie pobytu žalobkyne v čase doručovania platobných výmerov odvolací súd poukazuje na zisťovanie krajského súdu ako aj na žalobkyňou predložené čestné vyhlásenie A. R., otca jej priateľa, že sa od augusta 2004 do decembra 2005 zdržiavala v jeho dome. Z uvedeného možno dospieť k záveru, že neprišlo k fikcii doručenia, a teda platobné výmery nie sú právoplatné. Ak by však bol žalovaný opačného názoru, t.j. že platobné výmery sú právoplatné, Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na ustanovenie § 19 ods. 2 prvá veta Správneho poriadku, podľa ktorého sa podanie posudzuje podľa jeho obsahu, a ustanovenie § 60 Správneho poriadku (v spojení s § 77 ods. 1 zákona č. 581/2004 Z.z.), podľa ktorého odvolací orgán v správnom konaní (žalovaný) je povinný preskúmať i oneskorené odvolanie z toho hľadiska, či neodôvodňuje obnovu konania alebo zmenu alebo zrušenie rozhodnutia mimo odvolacieho konania.

Vychádzajúc z uvedených skutočností Najvyšší súd Slovenskej republiky potvrdil napadnuté uznesenie Krajského súdu v Trenčíne č.k 13S/112/2007-78 zo dňa 10. marca 2009, ktoré je vo výroku vecne správne (§ 219 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku).

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa ustanovenia § 224 ods. 1 v spojení s § 250k ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku tak, že ich účastníkom nepriznal, nakoľko žalobkyňa si náhradu trov konania neuplatnila a žalovanému v tomto konaní náhrada trov konania neprináleží.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave dňa 26. novembra 2009

JUDr. Ivan R u m a n a , v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Alena Augustiňáková